

**Київський національний університет технологій та дизайну**

Кафедра фінансів та фінансово-економічної безпеки

With the support of the  
Erasmus+ Programme  
of the European Union



**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Декан  
факультету економіки та бізнесу

Ольшанська О. В.

“ 29 ” \_\_\_\_\_ 2021 року



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

дисципліни Фінансова стабільність: глобальний, національний та європейський контексти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

Факультет Економіки та бізнесу

Робоча програма дисципліни Фінансова стабільність: глобальний, національний та європейський контексти для студентів денної та заочної форм навчання спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітньої програми Фінанси, банківська справа та страхування. "29" січня, 2021 року - 9 с.

Розробник: к.е.н., доц. кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки ФЕБ Вергун А. М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки

Протокол від "29" січня 2021 року № \_6\_

Завідувач кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки ФЕБ

"29" січня 2021 року



д.е.н., проф. Тарасенко І. О.

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління і адміністрування	Нормативна	
Модулів – 1	освітня програма <u>Фінанси, банківська справа та страхування</u>	<b>Рік підготовки:</b>	
Розділів – 1		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		<b>Семестр</b>	
Загальна кількість годин - 180		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 11	освітній рівень: <u>перший (бакалаврський)</u>	<b>Лекції</b>	
		24 год.	4 год.
		<b>Практичні</b>	
		24 год.	4 год.
		<b>Лабораторні</b>	
		-	-
		<b>Самостійна робота</b>	
		132 год.	172 год.
<b>Індивідуальні завдання:</b>			
-			
Вид контролю: залік			

### Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48/132

для заочної форми навчання – 8/172

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Необхідні обов'язкові попередні та супутні модулі (пререквізити і кореквізити):**

інформаційні системи в економіці та бізнесі, економічна теорія, гроші і кредит, маркетинг, менеджмент, фінанси, статистика, іноземна мова фахового спрямування, банківська система, страхування, фінансова глобалізація, міжнародна економіка, фінансовий ринок та біржова діяльність. Необхідні знання фінансової діагностики, статистичного аналізу, економіко-математичних методів та нормативно-правових засад діяльності фінансових посередників, реалізації функцій фінансового регулювання і нагляду у фінансовому секторі.

**Зміст навчального модуля:** Регулювання фінансового сектору. Моделі фінансового нагляду. Архітектура фінансового регулювання і фінансового нагляду. Макропруденційна політика. Фінансові цикли та кризи. Стабільність фінансових посередників. Стабільність фінансових конгломератів. Стабільність фінансового сектору.

**Види навчальних занять:** лекція, практичне, консультація.

**Форми навчання:** денна, заочна, заочна (дистанційна).

**Методи навчання:** словесний, пояснювально-демонстраційний, репродуктивний.

**Методи контролю:** усний (виступи на практичних заняттях, усне опитування), письмовий (письмові завдання), тестовий.

**Форми підсумкового контролю:** залік (семестр 8).

**Засоби діагностики успішності навчання:** практичні завдання і ситуаційні вправи, індивідуальні завдання – для поточного контролю; тести та перелік питань – для модульного контролю.

**Мова навчання:** українська.

## 3. Програма навчальної дисципліни

**Тема 1. Регулювання фінансового сектору.**

Цілі політики регулювання фінансового сектору. Моделі регулювання фінансового сектору. Європейські та міжнародні стандарти регулювання фінансового сектору

**Тема 2. Моделі фінансового нагляду.**

Інституційний підхід до регулювання і нагляду за фінансовим сектором. Існуючі моделі побудови інституційної структури фінансового нагляду: секторна, двох вершин, єдиного нагляду. Незалежність органів фінансового регулювання і нагляду. Підзвітність і прозорість діяльності органів фінансового регулювання і нагляду

**Тема 3. Архітектура фінансового регулювання і фінансового нагляду.**

Роль центрального банку у системі фінансового регулювання і нагляду. Досвід використання різних моделей фінансового регулювання і нагляду у європейських країнах. Адаптація фінансового регулювання і фінансового нагляду в Україні до європейських та глобальних стандартів. Внутрішня координація між органами фінансового регулювання і нагляду. Крос-кордонна співпраця між органами фінансового регулювання і нагляду.

**Тема 4. Макропруденційна політика.**

Макропруденційна політика як сучасна концепція фінансового регулювання і нагляду. Структура макропруденційної політики. Фінансова стабільність як мета макропруденційної політики. Вибір інструментів макропруденційної політики. Моделі інституційної організації макропруденційної політики в європейських країнах.

**Тема 5. Фінансові цикли та кризи.**

Причини виникнення фінансових криз. Циклічність та економічні кризи. Аналіз причин та наслідків найбільших сучасних криз та їх вплив на українську економіку. Фінансові кризи в Україні від 1991 до сьогодення. Механізми запобігання та протидії фінансовим кризам

### Тема 6. Стабільність фінансових посередників.

Особливості фінансового посередництва в Україні. Внутрішні чинники вразливості фінансової системи України та пріоритетні заходи щодо їх подолання.

**Тема 7. Стабільність фінансових конгломератів.** Характеристика етапів формування та розвитку фінансових конгломератів в Україні. Міжнародні фінансові конгломерати в банківському секторі України. Страхові конгломерати. Зв'язок діяльності фінансових конгломератів з рівнем нестабільності.

**Тема 8. Стабільність фінансового сектору.** Макроекономічний та монетарний огляд. Оцінка інфляції. Інструментарій для забезпечення фінансової стабільності. Рада з фінансової стабільності.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі:					усього	у тому числі:				
	л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Тема 1. Регулювання фінансового сектору.	22	3	3			16	21	1				20
Тема 2. Моделі фінансового нагляду.	22	3	3			16	23		1			22
Тема 3. Архітектура фінансового регулювання і фінансового нагляду.	22	3	3			16	23	1				22
Тема 4. Макропруденційна політика.	22	3	3			16	23		1			22
Тема 5. Фінансові цикли та кризи.	22	3	3			16	23	1				22
Тема 6. Стабільність фінансових посередників.	22	3	3			16	23		1			22
Тема 7. Стабільність фінансових конгломератів.	22	3	3			16	23	1				22
Тема 8. Стабільність фінансового сектору.	26	3	3			20	29		1			28
<b>Усього годин</b>	<b>180</b>	<b>24</b>	<b>24</b>			<b>132</b>	<b>180</b>	<b>4</b>	<b>4</b>			<b>172</b>

#### 5. Теми семінарських занять

Не передбачено

#### 6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Регулювання фінансового сектору.	3
2	Тема 2. Моделі фінансового нагляду.	3
3	Тема 3. Архітектура фінансового регулювання і фінансового нагляду.	3
4	Тема 4. Макропруденційна політика.	3
5	Тема 5. Фінансові цикли та кризи.	3
6	Тема 6. Стабільність фінансових посередників.	3
7	Тема 7. Стабільність фінансових конгломератів.	3
8	Тема 8. Стабільність фінансового сектору.	3
Разом		24

#### 7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

## 8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Регулювання фінансового сектору.	16
2	Тема 2. Моделі фінансового нагляду.	16
3	Тема 3. Архітектура фінансового регулювання і фінансового нагляду.	16
4	Тема 4. Макропруденційна політика.	16
5	Тема 5. Фінансові цикли та кризи.	16
6	Тема 6. Стабільність фінансових посередників.	16
7	Тема 7. Стабільність фінансових конгломератів.	16
8	Тема 8. Стабільність фінансового сектору.	20
Разом		132

## 9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

## 10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
T1	T2	T3	T4	МК	T5	T6	T7	T8	ПК	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

## Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82-89	<b>B</b>	добре	
74-81	<b>C</b>		
64-73	<b>D</b>	задовільно	
60-63	<b>E</b>		
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## 13. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни:  
[https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387169/mod\\_resource/content/4/%D0%9F%D1%80%D0%B%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0.pdf](https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387169/mod_resource/content/4/%D0%9F%D1%80%D0%B%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0.pdf)

2. Конспект лекцій:  
[https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387172/mod\\_resource/content/7/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf](https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387172/mod_resource/content/7/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf)

3. Методичні вказівки практичних занять:  
[https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387173/mod\\_resource/content/11/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf](https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387173/mod_resource/content/11/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC.pdf)

4. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів:  
[https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387174/mod\\_resource/content/9/C%D0%A0%D0%A1.pdf](https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387174/mod_resource/content/9/C%D0%A0%D0%A1.pdf)

5. Питання для підготовки до поточного модульного контролю:  
[https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387176/mod\\_resource/content/4/%D0%9F%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8E.pdf](https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387176/mod_resource/content/4/%D0%9F%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8E.pdf)

6. Питання для підготовки до підсумкового контролю:  
[https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387177/mod\\_resource/content/4/%D0%9F%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8E.pdf](https://msnp.knutd.edu.ua/pluginfile.php/387177/mod_resource/content/4/%D0%9F%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8E.pdf)

#### 14. Рекомендована література ОСНОВНА

1. Банківська система: Навчальний посібник / За ред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.
2. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навчальний посібник Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
3. Демчук Н.І., Довгаль О.В., Владика Ю.П. Банківські операції: Навчальний посібник. Дніпро: Пороги, 2017. 461 с.
4. Зверяков М.І. Управління фінансовою стійкістю банків: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2017. 520 с.
5. Кузнєцова С.А. Банківська система: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2017. 400 с.
6. Науменкова С. В. Системи регулювання ринків фінансових послуг зарубіжних країн: Навчальний посібник / С. В. Науменкова, В. І. Міщенко. К.: Центр наукових досліджень в НБУ, Університет банківської справи НБУ, 2010. 170 с. URL: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=70699>

#### ДОДАТКОВА

1. Crockett A. The Theory and Practice of Financial Stability // GEI Newsletter Issue. Global Economic Institutions. 1997. № 6. URL: <http://www.cepr.org/gei/6rep2.htm> (Last accessed 01.01.2018).
2. Duisenberg W.F. The Contribution of the Euro to Financial Stability. Globalization of Financial Markets and Financial Stability Challenges for Europe, Baden-Baden.
3. Financial Sector Assessment Program (FSAP). IMF. URL: <https://www.imf.org/external/np/fsap/fssa.aspx>
4. Financial Stability Report. Narodowy Bank Polski. URL: <http://www.nbp.pl/en/systemfinansowy/fsr201712.pdf> (Last accessed 01.01.2018).
5. Financial stability reports. Czech National Bank. URL: [https://www.cnb.cz/en/financial\\_stability/fs\\_reports/](https://www.cnb.cz/en/financial_stability/fs_reports/) (Last accessed 01.01.2018).
6. Financial Stability Review. Norwegian Central Bank, 2003, Vol. 1, Oslo.
7. Foot M. What is financial stability and how do we get it? // ACI (UK) The Roy Bridge Memorial Lecture. URL: <http://www.fsa.gov.uk/Pages/Library/Communication/Speeches/2003/sp122> (Last accessed 01.01.2018).
8. Hirtle B., Schuermann T., Stiroh K. Macroprudential Supervision of Financial Institutions: Lessons from the SCAP // Federal Reserve Bank of New York Staff Reports. 2009. №409. 15 p.
9. Issues in the Unification of Financial Sector Supervision. URL: [www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2000/wp00213.pdf](http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2000/wp00213.pdf)

10. Norton D. Institutions / D. Norton // Journal of Economic Perspectives. 1991. Vol. 5. No 1
11. Recent Developments in Supervisory Structures in the EU Member States (2007-10). European Central Bank. URL: [https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/report\\_on\\_supervisory\\_structures2010en.pdf](https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/report_on_supervisory_structures2010en.pdf)
12. Report on the Stability of the German Financial System: Monthly Report. Deutsche Bundesbank. Frankfurt, December 2003.
13. The ESRB Handbook on Operationalising Macro-prudential Policy in the Banking Sector. European Systemic Risk Board, 2014. URL: [https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/other/140303\\_esrb\\_handbook\\_mp.en.pdf](https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/other/140303_esrb_handbook_mp.en.pdf)
14. The Nederlandsche Bank's analysis of bank lending: DNB Quarterly Bulletin. De Nederlandsche Bank. 2000. № 1. pp. 65-71.
15. The new palgrave a dictionary of economics / Eatweal J., Milgate M., Newman P. [eds.]. London: Macsmillan reference LTD, 1998. V. 4. 4103 p.
16. Toward a Framework for Safeguarding Financial Stability: IMF Working Paper / Prepared by Aerd Houben, Jan Kakes, and Garry Schinasil. 2004. June. 47 p.
17. Банківський менеджмент: інноваційні концепції та моделі: Монографія / За наук. ред. Л.О. Примостка. К. : КНЕУ, 2017. 384 с.
18. Васильченко З.М., Тригуб О.В. Банківська система: Практикум. / За ред. д-ра екон. наук, проф. З.М. Васильченко. К.: ЦП «Компринт», 2017. 316 с.
19. Версаль Н.І. Фінансовий менеджмент у банку: Практикум. Київ: ЦП «Компринт», 2015. 144 с.
20. Дзюблюк О. В. Валютна політика: Підручник. К.: Знання, 2017. 422с.
21. Зянько В.В., Коваль Н.О., Єпіфанова ІЮ. Банківський менеджмент: Навчальний посібник. 2-ге вид., доп. Вінниця: ВНТУ, 2018. 126 с.
22. Косова Т. Д. Банківські операції: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 372 с.
23. Прасолова С.П. Банківські операції: Навчальний посібник та практикум. К.: Центр учбової літератури, 2017. 568 с.
24. Трансформація банківської системи у контексті глобалізаційних викликів: Монографія / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Vienna : Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 354 с.

#### **ПОСИЛАННЯ НА ЕЛЕКТРОННІ БІБЛІОТЕКИ**

1. Аналітична платформа BankChart. Режим доступу : <https://bankchart.com.ua/>
2. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control>
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського Режим доступу : [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)
5. Офіційний веб-сайт Асоціації українських банків. Режим доступу : <https://aub.org.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Базельського комітету з банківського нагляду. Режим доступу : <https://www.bis.org/bcbs/index.htm>
7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>
8. Офіційний веб-сайт Європейської комісії. Режим доступу: <https://ec.europa.eu>
9. Офіційний веб-сайт Міжнародного валютного фонду. Режим доступу: <https://www.imf.or>
10. Офіційний веб-сайт Міністерства доходів і зборів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/>
11. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>



12. Офіційний веб-сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

13. Офіційний веб-сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>

14. Офіційний веб-сайт Незалежної асоціації банків України. Режим доступу : <https://nabu.ua/>

15. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua>

16. Офіційний веб-сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Режим доступу: <http://www.fg.gov.ua/>

17. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

18. Система розкриття інформації на фондовому ринку України. Режим доступу : <http://www.smida.gov.ua/>

19. Спецпроект НБУ «Причини і результати «великого банківського очищення»  
Режим доступу : <https://badbanks.bank.gov.ua/>

Завідувач випускової кафедри  Тарасенко І. О. \_

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від “ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_  
(підпис) (ініціали та прізвище)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від “ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_  
(підпис) (ініціали та прізвище)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від “ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_  
(підпис) (ініціали та прізвище)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від “ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_  
(підпис) (ініціали та прізвище)